

Nr 1240 Ka.

Mariehamn 19 november 1976

Undervisning

Till Självstyrelsepolitiska
nämnden.

Ärende

Enligt 32 § landstingsordningen skall landskapsstyrelsen i början av varje landsting lämna en redogörelse över de självstyrelsepolitiska frågor, som väsentligt kan beröra landskapets författningsenliga rättigheter.

Landskapsstyrelsen överlämnar i sådant avseende nedanstående redogörelse för perioden 01.11.1975 - 31.10.1976.

Överenskommelseförfordningar.

Under perioden har tre överenskommelseförfordningar utfärdats. Dessa är förordningen om ordnandet av undervisningen vid Ålands handelsläroverk (64/75), förordningen om inteckning i bil i landskapet Åland (65/75) och förordningen om fastighetsförmedlare i landskapet Åland (66/75). Dessutom har utarbetats sex förslag till överenskommelseförfordningar, varav tre redan översänts till justitieministeriet medan över de återstående tre inbegärts utlåtanden från fackmyndigheter avsedda att bifogas framställningen till justitieministeriet.

Innehållet i de utfärdade och föreslagna överenskommelseförfordningarna refereras i korthet nedan.

Enligt förordningen om ordnandet av undervisningen vid Ålands handelsläroverk skall undervisningen vid läroverket vara ordnad i huvudsak enligt samma grunder som vid motsvarande läroanstalter i riket, vilket innebär att de i riket gällande bestämmelserna rörande inträdesfordringar och lärokurser för olika examina i huvudsak skall tillämpas. Å andra sidan medför vid läroverket avlagd examen samma kompetens som motsvarande examen vid handelsläroverk i riket.

I förordningen om inteckning i bil i landskapet Åland stadgas att de förvaltningsuppgifter som enligt lagen om inteckning i bil (FFS 810/72) ankommer på bilregistercentralen, såvitt fråga är om i landskapet registrerad bil, skall handhas av landskapsstyrelsen. Nämda lag reglerar ett rättsområde där riket äger lagstiftningsbehörigheten, varför den gäller även i landskapet. En svårighet vid tillämpningen av lagen har varit att bilregistercentralen enligt lagen är inteckningsbeviljande myndighet för hela landet och att inteckning enligt lagen kan beviljas endast beträffande bil som är införd i bilregistercentralens bilregister. Detta problem har undanröjts i och med ikraftträdandet av ifrågavarande förordning.

Beträffande förordningen om fastighetsförmedlare i landskapet Åland lämnades redan i föregående redogörelse (avseende perioden 01.11.74 - 31.10.75) detaljerade uppgifter, varför här endast konstateras att förordningen trädde i kraft den 1 januari 1976.

Den 9 april 1976 översändes landskapsstyrelsen till justitiebero ministeriet ett förslag till förordning om förvaltningen av lönegarantiärenden i landskapet Åland. Motivet för uppgörande av förslaget var den omständigheten att vissa verkställighetsuppgifter i anledning av lagen om lönegaranti (FFS 649/73) i riket anförtratts arbetskraftsbyråerna. Dessa uppgifter kan här ej utan vidare påläggas arbetsförmedlingsbyrån, som ju är en landskaps myndighet. Emellertid anser landskapsstyrelsen att det är befogat att genom överenskommelseförordning stadga att arbetsförmedlingsbyrån handhar ifrågavarande uppgifter, enär de väl ansluter sig till byråns arbete och enär i annat fall särskilda svårigheter drabbar inom landskapet bosatta sökande av lönegaranti. Parentetiskt kan nämnas att det rått en viss osäkerhet huruvida lagen om lönegaranti gäller i landskapet. Bl.a. hemställde landstinget hos landskapsstyrelsen om en utredning av frågan (hemst.mot. 5/1975-76 Lt). Enligt landskapsstyrelsens uppfattning berör lagen dock rättsområden, på vilka riket äger uteslutande rätt att lagstifta.

Den 11 maj 1976 översände landskapsstyrelsen till justitiebero ministeriet ett förslag till ändring av förordningen om veterinärvården i landskapet Åland (28/71). Ändringen är föranledd

av vissa ändringar i lagen om köttbesiktning och innebär i praktiken att landskapsstyrelsen i fortsättningen tillsätter i nämnda lag förutsatta besiktningsveterinärer, vilka även blir landskapstjänstemän. Över ändringsförslaget har jord- och skogsbruksministeriets veterinäravdelning givit ett positivt utlåtande.

Den 22 september 1976 översände landskapsstyrelsen till justitieministeriet ett förslag till förordning angående handhavande av i lagen om exportgaranti avsedda uppgifter i landskapet Åland. Förslaget är föranlett av den nyligen antagna landskapslagen om tillämpning av lagen om exportgaranti i landskapet Åland (43/76) och avsikten är att överföra de därav föranledda förvaltningsuppgifterna på exportgarantianstalten. Sistnämnda inrättning har över förslaget avgivit ett positivt utlåtande.

Den 31 augusti 1976 översände landskapsstyrelsen med begäran om utlåtande ett förslag till förordning om arkivförvaltningen i landskapet Åland till riksarkivet. Enligt förslaget skulle landskapsstyrelsen åta sig att i ett särskilt landskapsarkiv mottaga, förvara och ordna i stort sett alla arkivalier i landskapet; således förutom landskapets egna arkivalier även kommunerna, församlingarna, staten och enskilda tillhöriga arkivalier. För handhavande av de härav föranledda uppgifterna skulle anställas en landskapsarkivarie, vilken tillika skulle förestå den särskilda arkivbyrå som föreslås bli inrättad vid utbildningsavdelningen.

Den 26 oktober 1976 översände landskapsstyrelsen med begäran om utlåtande ett förslag till förordning angående förvaltningen av vissa till socialvården hörande uppgifter i landskapet Åland till social- och hälsovårdsministeriet. Enligt förslaget skulle landskapsstyrelsen med undantag för ärenden som skall handläggas i länsrätt handha de uppgifter som enligt lagstiftningen om vården av dem som missbrukar berusningsmedel ankommer på social- och hälsovårdsministeriet, socialstyrelsen och länsstyrelse. För handläggningen av nämnda uppgifter skulle vid social- och hälsovårdsavdelningen inrättas en tjänst som socialinstruktör. Samtidigt med ikraftträdandet av ifrågavarande förordning skulle förordningen angående förvaltningen av invalidvården i landskapet

Åland (34/52) upphävas enär bestämmelserna däri skulle intagas i den nya förordningen.

Landskapsstyrelsen har slutligen låtit utarbeta ett förslag till en ny förordning rörande undervisningsväsendet i stället för den ytterst föråldrade förordningen angående ordnandet av undervisningsväsendet i landskapet Åland (24/24), vilken bygger på 1920 års självstyrelselag. Avsikten är att åstadkomma en förordning som motsvarar den kompetensfördelning på undervisningsområde vilken enligt 1951 års självstyrelselag skall råda mellan landskapets och rikets myndigheter. Den nya förordningen skulle omfatta all undervisning beträffande vilken behov av överenskommelse med rikets myndigheter föreligger, varför förutom 1924 års förordning även de förordningar som reglerar undervisningen vid Ålands tekniska skola och Ålands handelsläroverk skulle upphävas.

Statsanslaget för skattefinansiell utjämning.

Landskapsstyrelsen gör årligen framställning till Ålandsdelegationen angående storleken av det anslag för skattefinansiell utjämning, som borde upptas i statsförslaget för följande år. Delegationen inlämnar därpå sitt förslag till finansministeriet, som i regel brukar godkänna detsamma utan ändringar. I statsverkspropositionen för år 1976 hade emellertid finansministeriet minskat den av Ålandsdelegationen föreslagna summan från 114 Mmk till 110 Mmk, utan att Ålandsdelegationen beretts tillfälle att uttala sig om nedskärningen.

Denna uppseendeväckande åtgärd medförde betydande svårigheter för landskapsstyrelsen vid uppgörandet av förslaget till ordinarie årsstat för år 1976. På grund av det synnerligen strama läget på penningmarknaden måste nämligen landskapsstyrelsen sträva till att i möjligaste mån anpassa utgifterna efter det förskott för skattefinansiell utjämning som kunde påräknas från finansministeriets sida.

Ministeriets åtgärd uppmärksammades även av riksdagens statsutskott. Den 2 december kallades lantrådet att inför utskottet redogöra för principerna för den skattefinansiella utjämningen mellan landskapet och riket. Därvid ställdes även

frågor angående landskapets behov av förskott för år 1976. Lantrådet fann det riktigast framhålla, att anslaget för skattefinansiell utjämnning till sin natur är att anse som ett på lag grundat anslag och att det därför icke torde ankomma på riksdagen att bedöma och bestämma dess storlek. Däremot bör det stå regeringen fritt att vid behov överskrida det i statsförslaget angivna beloppet, eftersom det är fråga om ett förslagsanslag. - Statsutskottet föreslog ej heller i sitt betänkande några ändringar beträffande anslaget.

Den 22 januari fick en delegation från landstinget och landskapsstyrelsen med talmannen i spetsen tillfälle att till finansminister Paavela framföra sina synpunkter i anledning av den förutnämnda minskningen av anslaget för skattefinansiell utjämnning. Härvid påyrkades att det av Ålandsdelegationen föreslagna förskottsbeloppet skulle utbetalas åt landskapet. Finansministeriet tillmötesgick också detta önskemål.

Ålands representation i Nordiska ministerrådet.

Sedan år 1970 har Ålands landsting och Ålands landskapsstyrelse utsett var sin medlem i Nordiska rådet. Landstingets representant har ifrån början varit helt jämställd med övriga parlamentariska representanter och har sålunda även mellan rådets sessioner deltagit i rådsarbetet i utskott och inom Finlands delegation. Däremot har landskapsstyrelsens representant, liksom den av Färöarnas landsstyre utsedda medlemmen, i stort sett saknat uppgifter och verksamhetsmöjligheter mellan sessionerna. Att detta icke var avsikten då Åland och Färöarna erhöll säte och stämma i Nordiska rådet, framgår bland annat av följande passus i Kling-kommitténs betänkande:

"De av landsstyret och landskapsstyrelsen utsedda ledamöterna finge ingå i de danska och finländska delegationerna. De skulle ha samma befogenheter som andra regeringsrepresentanter, d.v.s. rätt att väcka förslag och rätt att yttra sig i rådet. Det må i detta sammanhang erinras om att regeringsrepresentanter enligt § 3 i stadgan saknar rösträtt i rådet".

Efter tillkomsten av Nordiska ministerrådet år 1971 har de nordiska regeringarnas samarbete i huvudsak försiggått inom

dess ram. I statuterna för ministerrådet har emellertid Åland och Färöarna inte alls omnämnts och därför har deras representanter inte beretts tillfälle att delta i ministerrådets och de många ämbetsmannakommittéernas möten. Härigenom har landskapsstyrelsen och landsstyret inte haft möjlighet att följa med behandlingen av för Åland och Färöarna viktiga frågor, som Nordiska rådet hänskjutit till ministerrådet eller som eljest aktualiserats där.

För att få en ändring till stånd i detta otillfredsställande förhållande har lantrådet såsom landskapsstyrelsens representant i Nordiska rådet vid flera sessioner fört förhandlingar med olika finländska regeringsrepresentanter och ministerrådets generalsekreterare. I generaldebatten vid rådets session i Köpenhamn i februari 1976 yrkade lantrådet på att landsstyrets och landskapsstyrelsens representanter skulle i ärenden, som ligger inom deras respektive förvaltningsområden eller eljest berör öarnas vitala intressen, beredas möjlighet att som observatörer med yttranderätt delta i ministerrådets möten. - Lantrådets uttalande tillställas landstingets medlemmar separat.

Ett par månader senare avlät landskapsstyrelsen och landsstyret gemensamt en skrivelse härom till ministerrådet. Den 22 oktober beslöt ministerrådet "att representanter för Ålands landskapsstyrelse och Färöarnas landsstyre kan delta utan rösträtt i ministerrådsmöten och ämbetsmannakommittémöten, som behandlar ärenden av intresse för Ålands landskapsstyrelse och Färöarnas landsstyre. Representanterna förutsättes vid dessa tillfällen ingå i den finländska respektive danska delegationen".

Landskapsstyrelsen har den 11 november erhållit meddelande om ministerrådets beslut även ifrån Finlands utrikesministerium, som därvid redogjorde för detaljer rörande verkställigheten. Landskapsstyrelsen kommer att föra vidare underhandlingar härom.

Den lösning som nu uppnåtts beträffande landskapsstyrelsens rätt att delta i Nordiska ministerrådets arbete får anses tillfredsställande. Landsstyrets och landskapsstyrelsens representanter kunde icke tillerkännas rösträtt, emedan statuterna föreskriver att ministerrådets beslut skall vara en-

hälliga och att besluten är bindande för de särskilda länderna.

Avtalet med Finlands rundradio.

I fjolårets berättelse till självstyrelsepolitiska nämnden omtalades att fortsatta förhandlingar skulle föras rörande åstadkommande av ett nytt avtal med Finlands rundradio angående radio- och televisionsverksamheten på Åland. Det avtalsförslag som utarbetats under våren 1975 hade ju förkastats av rundradions representanter, emedan det ansågs oförenligt med bolagets av statsmakten givna koncession. Sedan avtalet först förlängts till utgången av år 1975 och därefter ytterligare t.o.m. utgången av juni månad 1976 sammanträffade företrädare för landshapsstyrelsen den 10 december i Helsingfors med dels representanter för radiobolagets direktion och dels trafikministeriets kanslichef Esko Rekola. Härvid framhölls ånyo att befogenheter som enligt koncessionen tillkommer radions förvaltningsråd inte kan överlämnas till den åländska programnämnden och att de åländska myndigheterna sålunda inte heller ensamma - såsom ursprungligen föreslagits - kan utse programnämnden. Från radions sida framhölls ytterligare att det enligt bolagets anställningsvillkor inte är möjligt att överlåta tillsättandet av den åländska redaktionschefen på landshapsstyrelsen.

Sedan landshapsstyrelsen delgetts ovan anförda synpunkter beslöt den vid sitt första sammanträde för året, den 5 januari 1976, tillsätta en ny kommitté för att uppgöra ett reviderat avtalsförslag. Till kommitténs ordförande utsågs landstingets talman Folke Woivalin. Kommittén avgav den 30 mars sitt betänkande vilket byggde på det hittills gällande avtalet och det tidigare förslaget till nytt avtal.

Landshapsstyrelsen behandlade den 14 april kommitténs avtalsförslag, varefter det översändes till rundradions direktion. I förslaget hade åter införts den tidigare gällande ordningen, enligt vilken programnämnden tillsättes av radiobolagets direktion, men nämndens uppgifter och befogenheter hade nu precisrats närmare. Beträffande redaktionschefen föreslogs att

denne skulle utses av bolaget på framställning av landskapsstyrelsen som in sin tur skulle höra programnämnden. Vidare föreslog landskapsstyrelsen att bolaget före utgången av år 1977 skulle skapa möjlighet att återutsända bandade program över Ålandssändaren för att därigenom undvika programkollisioner.

Med anledning av förslaget fördes förnyade förhandlingar i Mariehamn den 17 maj och i Helsingfors den 2 juni. Diskussionerna gällde härvid främst utnämningen av redaktionschefen och tekniska och juridiska problem i anslutning till bandning av TV-program. I den förra frågan ansåg landskapsstyrelsen sig slutligen kunna acceptera att redaktionschefen utnämns av radiobolagets direktion på framställning av den åländska programnämnden, över vars sammansättning ju landskapsstyrelsen likväl har inflytande. I den senare frågan inhämtades att den tekniska utvecklingen på bandningsområdet är så snabb att bandningsapparater redan 1977 kunde erhållas till ett pris av drygt 150.000 mk, d.v.s. endast tredjedelen av nuvarande pris. I sådant fall torde ekonomiska hinder i mindre grad kunna åberopas mot anskaffning av dylik utrustning till Ålandssändaren, vilken åtgärd skulle kunna eliminera hittills förekommande kollisioner mellan rikssvenska program över TV 2 och finlands-svenska program. Landskapsstyrelsen har ju för övrigt i förslaget till enskilda medels budget för 1977 föreslagit att lån för ändamålet skulle kunna beviljas radiobolaget. Beträffande de juridiska problemen av närmast upphovsrättslig natur framhöll landskapsstyrelsen att utsändning av bandningar i samband med programkollisioner över Smedsböle-sändaren inte bör betraktas som reprissändningar utan som en förskjutning av den egentliga sändningstidpunkten. Då bandningsapparaturen oberoende om den placerades i Mariehamn eller Helsingfors skulle skötas av radions personal har ju radiobolaget hela tiden kontrollen över banden.

Det visade sig likväl omöjligt att förmå radions representeranter att acceptera landskapsstyrelsens förslag om att i själva avtalet stipulera en tidpunkt före vilken bandningsarrangemangen skulle vara ordnade. I gengäld accepterades dock slutligen den ursprungligen föreslagna och principiellt

viktiga formuleringen i avtalets första punkt enligt vilken de program som sänds över Smedsbole-sändaren kan sändas antingen direkt eller bandas för sändning på annan tid enligt vad avtalsparterna därom skilt överenskommer. Vidare förband sig rundradion i ett anslutningsprotokoll att före utgången av år 1976 utreda såväl de ekonomiska som de juridiska konsekvenserna av bandningsfrågan. Enligt landskapsstyrelsens mening har de förda underhandlingarna fört frågan om bandningen och därmed undvikande av programkollisioner så långt framåt det varit möjligt och till ett resultat som bör skapa en god grund för frågans lösning.

Sedan enighet uppnåtts mellan förhandlarna upptogs frågan ånyo i landskapsstyrelsen den 11 juni, varvid avtalsförslaget jämte förslaget till tilläggsprotokoll godkändes i den föreliggande versionen. Landskapsstyrelsen beslöt ändå inbegära självstyrelsepolitiska nämndens yttrande över avtalet innan det slutligen undertecknades. Enär landstinget vid denna tidpunkt inte var samlat och väntades sammanträda tidigast i slutet av augusti, ansåg landskapsstyrelsen att detta förfarande kunde ersätta det meddelande till landstinget, såsom ursprungligen hade planerats.

Självstyrelsepolitiska nämnden tillstyrkte avtalsförslaget i oförändrad form vid sitt möte den 28 juni. Det nya avtalet kunde härefter omedelbart undertecknas och trädde i kraft fr.o.m. den 1 juli 1976.

Det nya avtalet innebär enligt landskapsstyrelsens mening betydande fördelar jämfört med hittills gällande avtal. Bandningsfrågan har nu tagit ett stort steg framåt i och med att principen intagits i avtalet. Ett principuttalande om utsändning av Sveriges radioprogram och övriga TV-program samt av regionala åländska TV-program har tillkommit. Programnämndens sammansättning och befogenheter har preciserats, likaså proceduren vid en eventuell tvist mellan avtalsparterna om nämndens åtgärder. Redaktionschefens och den övriga programpersonalens ställning har tydligare klarlagts samt urvalet av program uttryckligen lagts i programnämndens händer. Med beaktande av allt detta finner landskapsstyrelsen att det ur alla synpunkter varit mest ändamålsenligt att ingå detta avtal, medan däremot

det fortsatta samarbetet med rundradion betydligt hade försvårats vid ett fasthållande av vissa av de krav som restes i det ursprungliga avtalsförslaget.

Avtalet jämte tilläggsprotokoll bifogas berättelsen.

I ett svar den 19 mars 1976 på en enkel fråga av ltm. Dahlén gav landskapsstyrelsen en utförlig redogörelse för de ansträngningar som gjorts för att åstadkomma återutsändning över Åland av Sveriges radioprogram 2 och 3.

I det nu med rundradion ingångna avtalets punkt 4 uttalar avtalsparterna en strävan att i enlighet med särskild överenskommelse möjliggöra återutsändning över Ålandssändaren av bl.a. Sveriges radios radioprogram. I tidigare gällande avtal har något sådant omnämnande inte ingåtts, varför en fastare grund för fortsatta diskussioner nu finns.

Som i spørsmålssvaret meddelades finns tekniska förutsättningar att över rundradions mellanvågssändare i Sund återut-sända de rikssvenska radioprogrammen. Sändarens effekt är nu svag men en utökning härav torde ha diskuterats inom radiobolaget. Den tekniska kvaliteten av utsändningarna kunde härvid betydligt förbättras även om landskapsstyrelsen är medveten om att framför allt musiksändningar helst borde ske över UKV-nätet.

Landskapsstyrelsen följer frågans tekniska utveckling och kommer vid kontakter med rundradion att ånyo aktualisera den. Erbjudandet om ett förmånligt lån för sändarutrustning kvarstår.

Vid midsommartiden i år inledde Finlands rundradio experiment med s.k. nattradiosändningar. Genom kontakter landskapsstyrelsen hade med radiobolagen i Finland och Sverige kunde för Ålandssändarens del en sådan lösning åstadkommas att Sveriges radios P 3 sändes över denna nattetid. Åtgärden tillkom på initiativ av den lokala programnämnden och möjliggjordes genom att landskapsstyrelsens tidigare avtal med de svenska upphovsrättsorganisationerna inkluderade ersättning även för återutsändning av P 3. De tekniska förutsättningarna för denna återutsändning förverkligades genom Rundradions åtgärder. Dessa nattradiosändningar har utan egentliga kostnader inneburit en partiell lösning av frågan om återutsändningar.

Frimärksfrågan

Landskapsstyrelsen vände sig 05.03.1975 i brev till dåvarande trafikministern Pekka Tarjanne med begäran om bl.a. utredning av de tekniska detaljerna i samband med förverkligandet av önskemålet om särskilda frimärken med endast texten "Åland". Avsikten var att landskaps- och riksmyndigheterna i första hand skulle försöka nå överenskommelse på det nationella planet innan nödiga internationella kontakter skulle tagas.

Efter att trafikministeriet inbegärt post- och telegrafstyrelsens utlåtande i ärendet meddelade ministeriet i brev 12.04.1976 till landskapsstyrelsen, att landskapet inte under nuvarande förhållanden kan erhålla rätt att ge ut ett eget frimärke för allmänt bruk. Däremot föreligger det enligt ministeriets uppfattning inte något hinder för att post- och telegrafstyrelsen utger specialfrimärken i syfte att uppmärksamma särskilda händelser. På dessa specialfrimärken kunde upptagas ordet Åland enbart på svenska vid sidan av orden Suomi-Finland.

Landskapsstyrelsen har i förhandlingarna åberopat förhållandena på Färöarna, där egen frimärksutgivning numera förekommer sedan postväsendet övertagits 01.04.1976. Frimärkena upptar enbart namnet "FØROYAR". I denna förhandling har världspostunionen för sin del givit sitt samtycke just på den grund att Färöarna utger egna sedlar samt förvaltar postväsendet och "endast poststyrelserna utger för frankering avsedda frimärken".

Emedan post- och telegrafverket enligt 1 § förordningen den 12 februari 1971 angående post- och telegrafverket (FFS 142/71) har till uppgift att sköta statens postverksamhet, har landskapsstyrelsen för avsikt att dels fortsätta förhandlingarna med i första hand trafikministeriet, dels uppmärksamma frågan i självstyrelselagsrevisionen.

L a n t r å d

Alarik Häggblom

Kanslichef

Gunnar Jansson

A v t a l

Malen Ålands landskapsstyrelse och Oy Yleisradio Ab., nedan kallat bolaget, har följande avtal träffats angående radio- och televisionverksamheten på Åland:

1. Bolaget upprätthåller i landskapet Åland en särskild radio- och televisionssändare, benämnd "Ålandsändaren".

Bolaget förbinder sig att över Ålandsändaren förmedla radioprogram omfattande förutom det svenska riksprogrammet i Finlands radioradio även regionala program innefattande dagliga aktualitetsändringar. Vidare förmedlas televisionsprogram omfattande de svenskspråkiga ändringarna i Finlands television över TV 1 eller TV 2 samt Sveriges radios televisionsprogram 2, i det senare fallet i enlighet med landskapsstyrelsens särskilda överenskommelser med Sveriges radio och i Sverige verkande intresseorganisationer. Programmen kan antingen sändas direkt eller blandas för sändning på annan tid i enlighet med vad därom särskilt avtalas.

2. Bolaget svarar till fullo, såvitt ej annat överenskomits, för alla kostnader som härleder sig av Ålandsändarens verksamhet, däri inberäknat utgifterna för programverksamheten vid regionalproduktionen på Åland och för programändringar.

3. Bolaget ansvarar inte för fullgod teknisk kvalité av sådana utändringar som innefattar återutsändning över Ålandsändaren av radio- och televisionsprogram, som emottagits utan användning av inbäddad ljudför-

bindelse.

Bolaget onavvarar dock för att signalerna från Ålundsändaren inte inom landskapets gränser står mottegningen av radio- och televisionsprogram som samtidigt utsänds över stationer i Sverige.

4. Utöver vad i 1 punkten är stadgat om bolagets skyldighet att återutsända program över Ålundsändaren strävar avtalsparterna till att i enlighet med särskild överenskommelse möjliggöra utsändning över Ålundsändaren av Sveriges radios radioprogram och övriga televisionsprogram samt av regionala åländska televisionsprogram så snart tekniska och ekonomiska förutsättningar härför föreligger.
5. För övervakning av sändningarna över Ålundsändaren samt för övrigt i detta avtal nämnda uppgifter tillsätter bolagets direktion på förslag av Ålands landskapsstyrelse en programnämnd bestående av ordförande och fyra (4) ledamöter jämte en personlig ersättare för envar av dem. Programnämnden tillsätts för en mandatperiod om två (2) kalenderår och bör dess sammansättning överspegla olika yttringar av åländskt samhälls- och kulturliv.

Programnämnden sammanträder på kallelse av ordföranden eller vice-ordföranden men dock minst en gång varje kvartal. Redaktionschefen är sekreterare i programnämnden. Nämnden kan till sina möten inkalla särskilda sakkunniga.

Det ankommer på programnämnden att godkänna det programval som skall utsändas över Ålundsändaren även om att utfärda för programvalet i TV påkallade nämndens anvisningar. Programnämnden är skyldig att för den...

svenska programledningen i Helsingfors anmäla om sådana extra program, som skall gå ut över ukv-sändaren i landskapet.

Programnämnden verkar i övrigt i enlighet med föreskrifterna i detta avtal och skall i tillämpliga delar även följa bolagets reglemente för regionala programnämnder. Nämnden skall godkänna regionalredaktionens programplaner och särskilt vinnlägga sig om ett allsidigt programutbud. Nämnden öger befogenhet att i efterhand utöva kritik över de regionala program som utsänts över Ålandssändaren.

Programnämndens beslut kan inte ensidigt upphävas eller ändras av någondera avtalsparten. Anser avtalspart skäl föreligga för upphävande eller ändring av nämndens beslut kan parterna samstämmigt besluta härom på motiverat förslag av den part som är missnöjd med nämndens beslut.

6. Den omedelbara ledningen av alla programverksamhet inom landskapet handhas av en redaktionschef som utses av bolaget på framställning av programnämnden. Redaktionschefen står i arbetsavtalsförhållande till bolaget och åtnjuter de ekonomiska och andra rättigheter som bolaget tillförsäkrat honom. Övrig personal vid regionalredaktionen på Åland utses av bolaget efter hörande av programnämnden.

Redaktionschefen och övrig redaktionsell personal skall följa av bolaget givna allmänna regler för programproduktionen. Överträdelse häremot påtalas enligt bolagets regler.

Även annan än i 1 mom. avsedd i bolagets tjänst verksam programpersonal, som är tillfälligt stationerad i landskapet, är i sin verksamhet här underställd redaktionschefen på samma sätt som övrig lokal program-

personal. Med tillfälligt stationerad avses icke personal, som utsänts av programnämnden för att fullgöra enstaka givna programprojekt för rikssöndarna.

7. Redaktionschefen skall årligen uppgöra ett budgetförslag för radio- och televisionverksamheten på Åland. Programnämnden skall ges tillfälle att yttra sig över förslaget.

till

8. Bolaget har rätt att efter anmälan/redaktionschefen och studioförmannen disponera studiolojalerna i Mariehamn för inspelning av sådana program, som skall utsändas över ständer utanför landskapets gränser, dock så att den regionala verksamheten inte lider därav.

9. Detta avtal, som exekterar avtalet av den 16.09.1970 mellan samma avtalsparter liksom protokollet från sammanträdet samma dag mellan företrädare för bolaget och landskapsstyrelsen, är uppgjort i tvänne likalydande exemplar, ett för vardera parten och är gällande från och med dagen för undertecknande under en tid av fem (5) år framt. Även därefter är avtalet i kraft för två (2) år i ständer, såframt det icke av någonsens avtalsparten blivit uppsagt senast sex (6) månader före kontraktstidens utgång.

I fall dock ny lagstiftning eller tekniska skäl det påkallar eller eljest ändrade förhållanden så kräver, kan parterna under avtalsperioden underhandla om nödiga justeringar eller kompletteringar av avtalstexten.

Den för åren 1974-1976 utsedde programnämnden kvarstår i sitt uppdrag, men bör kompletteringsval av suppleanter verkställas så att nämndens sammansättning motsvarar punkten 5 i detta avtal.

Helsingfors och Mariehamn, den

1976, 29 juni 1976.

För Oy Vieleradio Ab

För Ålands landskapsstyrelse

V i c e l o n t i d e n t Karl Sjöholm

T.F. kanslichef Lars Ingman, Åland

Protokoll fört vid undertecknandet av
ett avtal angående radio- och televisions-
verksamheten på Åland.

Närvarande:

För Oy Yleisradio Ab: Direktör Christoffer
Schildt och bitr. direktör Matti Anderzén.

För Ålands landskapsstyrelse: Vice-
ordet Karl Sundblom och t.f. kanslichef Lars
Ingmar Johansson.

1 §.

Förelades texten till ett avtal mellan Ålands landskapsstyrelse
och Oy Yleisradio Ab angående radio- och televisionsverksamheten på
Åland, vilket avser att ersätta motsvarande avtal av den 16 september
1970. Avtalstexten hade tillkommit efter förhandlingar mellan repre-
sentanter för avtalsparterna.

Avtalet undertecknades av ovan nämnda representanter för avtals-
parterna.

2 §.

I avtalsförhandlingarna har landskapsstyrelsen framfört önskemål
om bandning av vissa av Yleisradios svenskspråkiga televisionsprogram
och utsändning av dem på en från originalutsändningstiden avvikande
tidpunkt.

Yleisradio har å sin side framhållit att rent juridiska synpunkter

kunde utgöra ett hinder för en dylik bandning. Enligt uppgift av Yleisradio kunde bandning tekniskt ske på två olika sätt:

1) antingen i Helsingfors, varifrån programmen vid en särskilt avtalad senare tidpunkt skulle överföras till Åland eller 2) på Åland där man skulle utföra bandningen med tillhjälp av för ändamålet anskaffade bandningsmaskiner så att programmen skulle kunna sändas över Ålandssändaren vid senare tidpunkt.

Avtalsparterna är överens om att Yleisradio låter utföra en utredning om bandningsmöjligheterna. Utredningen bör klarlägga huruvida bandningen juridiskt är möjlig och om så är fallet, på vilka villkor den kan ske. Likaledes bör klarläggas storleken av investeringarna och de möjliga personalökningar som bandningsverksamheten kommer att kräva.

Utredningen bör vara avslutad före utgången av år 1976.

3 §.

Detta protokoll är uppgjort i två exemplar, ett för Oy Yleisradio Ab och ett för Ålands landskapsstyrelse.

Mariehamn, den 29 juni 1976

In fidem:

Lars Ingmar Johansson